

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

BÄRNVÄNNEN

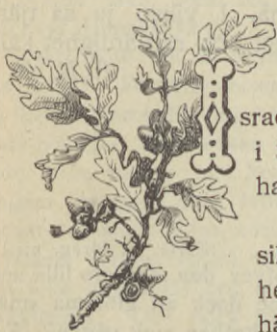
N:o 41
12 Okt.

Illustrerad Veckotidning för Söndagsskolan och Hemmet.
Redaktör: J. B. GAUFFIN, Uppsala.

22 årg.
1905

Vandringen i öknen.

Ps. 105: 37—45.

Israels folks uttåg från Egypten och deras färder hit och dit i Syrisk-Arabiska öknen ända till deras intåg i Kanans land har blifvit kalladt ökenvandringen och räckte i fyratio år.

När de drogo ut från Egypten voro de lastade med silfver och guld och deras hjärtan voro fulla af stolta frihetsdrömmar. De lämnade träldomslandet med glädje och hänförelse, de tågade genom Röda hafvet såsom på torra landet, de fingo vid Sinai berg mottaga Guds heliga lag och vunno många segrar öfver ökvens folk och de kringliggande landens invånare. Det var ock under denna ökenvandring de afföllo från Gud och voro nära att varda fördärfvade. Ty när ett helt folk eller en enskild människa affaller från Gud, då är fördärfvet nära. Men Israel ångrade sin synd, och då förbarmade sig Gud öfver dem och förlät dem. Han lät då åter molnstoden leda dem om dagen och eldstoden om natten. Det var under ökenvandringen Gud mättade dem med vaktlar i mängd och med manna från himmelen samt öppnade klippornas källsprång, så att vattnet flödade ut i öknen såsom en ström. Och när de fyratio åren voro förbi, då förde han dem med väldig arm in i det land, som han lofvat deras stamfader Abraham.

Israels ökenvandring är en lärorik historia att både läsa och begrunda. Både barn och stort folk kunna lära mycket af den. Ökenvandringen är liksom en sammanträngd historia af hela människosläktets lif på jorden och tillika en

levande skildring af de flesta människors lif från vaggan till grafven.

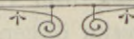
Var det icke under ljusa morgondrömmar och jubel människan trädde in i paradiset. Men så kom där syndafall och nöd och förtviflan. Men Gud förbarmade sig och lät eldstoden, frälsningslöftenas stjärnor lysa och leda. Men här kom åter affall och synd och straff och mörker, hemskt syndamörker, i hvilket människorna famlade och gingo vilse.

Men då sände Gud en annan Moses, sin egen son, vår Herre och frälsare, som samlar skarorna omkring sitt banér. Under hans ledning går mänskligheten mot ljusare tider. Visserligen knorra många människor äfven mot honom, liksom det gamla Israel knorrade emot Mose, och visserligen går tåget stundom på krokiga stigar till följd af människornas oförnuft och ondska, men det går ändå framåt. Och för dem som sluta sig till honom öppnar han himmelrikets

källor, så att de få släcka sin själs törst och trängtan, och han mättar dem med sin nåd under vandringen. Så går tåget ständigt framåt under skiftande strider och segrar till vårt förlovade land, till vårt himmelska Kanan.

Nu är det meningen att alla Sveriges barn skola troget sluta sig kring Kristi fana. Redan såsom små kunnen I genom bön och godhet tjäna frälsaren och hans stora sak i världen, och såsom äldre kunnen I i kärlek och rättfärdighet kämpa för evangeliets seger på jorden. Hvarje söndagsskolbarn bör därför tänka: "Jag vill bli en liten Moses, en Kaleb, en Josua, som lefver och kämpar för min frälsare, jag vill bli en liten Mirjam, som med min sång, min tjänst, min kärlek styrker dem, som kämpa för att allt godt och ädelt till sist skall segra bland människorna."

Sägen, I små, I viljen ju så tjäna Herren i helighet och rättfärdighet i alla edra dagar?
J. B. G.

Kräkorna med!

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Ah, huru Hanna sprang och huru flåtan flög! Huru hjärtat klappade! Men — det var försent, olyckan hade skett. Där satt den grymma kråkan i trädet, och i näbben höll hon den flaxande, ängsliga ankungen. Hanna skrek högt, när nu kråkan flög högre upp med sitt rof. Med höjda armar följde hon kråkan, som flög allt högre och högre. Hotande, bedjande ord framstötte hon, men röfvaren höll fast sitt byte. Ankungen var förlorad, och Hanna, som dock hade honom så kär, var själf skulden härtill.

Nu flög kråkan in i fruktträdgården, och Hanna följde efter i vild hast. Men — o, ve — då stupade hon i en trädrot och med ett högt skrik af smärta störtade hon till marken. Förgäfves voro alla hennes försök att stiga upp, det måtte vara något särskildt svårt med hennes fot.

Men sorgen öfver den stackars lilla ankungen kom henne dock att glömma smärtan. Hvart hade kråkan tagit vägen? Full af ångest såg Hanna sig omkring. Se där! Just på en gren i det träd, under hvilket Hanna låg, hade hon satt sig ned. Tänkte hon döda ankungen midt för Hannas ögon?

"Pappa, pappa!" skrek hon så högt hon kunde, när hon just i detta ögonblick hörde hans välkända steg. Om någon nu kunde hjälpa, så var det han, det kände hon. Och hon hade icke misstagit sig, en väl riktad sten träffade den fräcke röfvaren. Kråkan öppnade sin näbb till ett högt rop, och då släppte hon sitt byte. Underligt — där låg han vid Hannas sida så nära, att hon kunde nå honom med handen, men han låg där orörlig, med slutna ögon. Ännu slog det lilla hjärtat, men ena benet hängde slappt ned under vingen — det var afbrutet.

"Stackars lilla unge!" klagade Hanna gråtande, "och det är jag som rår för det — bara jag."

Under tiden hade fadern skyndat fram, och Hanna med ankungen i sitt sköte måste låta honom bära sig in i huset.

Det var en ledsam händelse med foten. Vid närmare undersökning befanns han vara svårt vrickad, och fadern meddelade henne allvarsamt, att hon säkert skulle komma att få erfara häftiga smärtor, och hvad som var ännu värre, hon skulle ej på flera veckor kunna gå på sin fot.

Sedan hon af modern bäddats ner i en säng och foten dragits i led, blef också den lilla ankungen undersökt. Till Hannas stora glädje sade fadern, att han utom skadan med benet ej kunde finna något fel på honom, utan att han säkert åter skulle blifva frisk. Fadern förband det sjuka benet och lade den lilla patienten i en låda, som fick sin plats i närheten af Hannas säng.

Hvem hade för en timme sedan kunnat ana detta? Förskräckelsen och oron tycktes hafva framkallat en ännu svårare sjukdom hos den lilla flickan och modern vakade hela natten hos henne. Men småningom försvann dock febern, och det var endast den sjuka foten, som plågade henne.

Hanna kände också djup blygsel, när hon icke hörde ett ord af förebråelse från föräldrarna. Och dock var det ju någon-

ting ganska svårt att hafva varit en sådan pliktförgäten yrhätta. Hon hade nu god tid att tänka och det var underligt så mycket det var som hon förut icke hade förstått, men som nu syntes henne så solklart.

"Mamma", sade hon en söndagseftermiddag, när denna så trofast satt vid hennes säng, "jag tror, att när jag nu blir frisk igen, skall jag säkert bli annorlunda än förut. Du vet, hvad jag menar — eller hur, mamma?"

Och mamma visste det. Hon log och kysste sin lilla flickas ögon, som sågo så allvarligt upp till henne.

"Menar du inte, att du vill hädanefter blifva vår lilla kära, pålitliga flicka, som först och främst gör sin plikt och aldrig mer säger: 'Jag rår inte för det'?"

Hanna nickade och ögonen stodo fulla af tårar.

"Har du också tänkt på, hvem det är, som Gud låtit blifva orsak till att du från i dag vill försöka att icke mer bedröfva far och mor?"

Hanna tänkte efter en stund, sedan rodade hon plötsligt.

"Jag vet det", sade hon tyst.

"Kan du också läsa upp det språk, som vi båda tänka på nu?"

Hanna nickade. "Och Gud såg på allt som han hade gjort och se, det var allt ganska godt." Och tyst för sig själf tillade hon: "Kråkorna med!"

Nyfikna vänner.

Med teckning.

*Tipp och Topp och Tello, nej,
Ni få inte röra mej.
Mamma saa': "Låt se nu, Rut,
Att du inte spiller ut!"
Men hur skall det gå, om ni
Inte vilja låta bli?*

*Ni vill nosa eder till
Att få veta, hvad ni vill.
Jag kan inte alls förstå,*

*Hvad er mamma lärt er då.
Ingen, som är snäll och söt,
Lägger näsan sin i blöt.*

*Tipp och Topp och Tello då,
Bakom mig nu vackert gå,
Ty det känns så tråkigt så,
Ifall mamma säger så,
Om jag spiller grädden ut:
"Ja, det tänkte jag mig, Rut".*

Anna H—m Preinitz.

NYFIKNA VÄNNER.

Svenska bilder.

Från Riksgränsen till Narvik.

Med två teckningar.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Vid Riksgränsen stannade tåget så länge, att vi fingo tid att äta. Under tiden hade ett norskt lokomotiv kopplats för vagnarna och norsk betjäning afbytt den svenska. Signal gafs och vi rullade inåt Norge.

Men det var ej med samma känslor jag nu såg Norges fagra natur, som då jag år 1900 vistades där i landet nära två hela

Naturen var till en början karg, såsom vid Riksgränsen, men ju mer vi närmade oss Atlanten och sänkte oss nedåt, dess mer ståtliga togo sig fjällen ut och dess mera skymtade fram af grönska och växtlighet i dalbotten.

Åskådandet af de sköna utsikterna stordes dessutom på ett högst förargligt sätt af de talrika tunnlarne, icke mindre än 21

ROMBAKSDALEN. "Rombaks botten".

veckor. Nu hade normännen brutit unionen med oss och trolöst afsatt sin konung, hvarjämte det talats om, att de rustat sig till krig med Sverige. Allt det där gjorde att jag återsåg Norge och normännen med en helt annan stämning än för fem år sedan.

Tåget började nu på att få brådtom, ty vid Riksgränsen voro vi 519 meter öfver hafvet, och vid Narvik skulle vi naturligtvis vara vid dess yta. 519 meters lutning på fyra mil är en både lång och rätt brant utförsbacke för ett bantåg.

på 4 mil. Just som man som bäst fått blicken på en skön tafla, försvann tåget i en af de där 21 grafvarna, och när tåget kom ut ur den, dök det lika envist in i en annan. En del tunnlar föreföll att vara norskt ingenjörs-koketteri med de tunna bergskorporna som bildade tak öfver järnvägen, åter andra voro ju välbehöfliga.

Vid Rombaksdalen och den liknämnda fjorden börja utsikterna blifva mera storslagna, små fjällbäckar pryda de höga, nakna bergväggarna med sitt hvita skum, och på dalbotten och vid de smala stränderna

BARNAVÄNNEN.

börja människoboningar blifva synliga. Där stranden har en liten jordlapp att bjuda på, en starkt lutande liten åker eller äng, där står ock en stuga eller två, och där stränderna närmare Narvik ha större utrymme, ligga små byar så vackert på de gröna rutorna där nere. En och annan fiske- eller roddbåt samt någon seglare ute på fjorden skänka en smula lif åt ödsligheten.

Helt oförmodadt ropades Narvik ut, och vi fingo brådt med att samla vårt resgods.

själfva taflan — var tarflig men ramen omkring den var desto vackrare. Vi gingo därför utom staden åt fjorden till, där träffade vi en liten vänlig ung fru, som visade oss vägen bort till ett utsiktsställe, där "det rene flag" böljade för vinden. Framåt vägen mötte vi en pluton soldater i full krigsrustning, korta, skäggiga karlar. De voro på väg mot Sveriges gräns.

Just som vi fingo Besfjorden i sikte, kom en kall stormvind och förvandlade sommardagen till höst. Svarta regnmoln

NARVIK.

En välvillig vaktmästare från hotell Fenix erbjöd oss sin hjälp och härbärge, hvarför vi följde honom. Till vår synnerliga glädje ägdes hotellet af en svenska, hvarför vi inte kände oss just så främmande.

Emellertid hade bestigandet af både Kirunavaara och Loussavaara samt resan och nattvaket gjort, att vi nu allra först behöfde hvila. Hotellet bjöd på goda bäddar och ett godt bord. Och först sedan vi hvilat ut och vederkvickt oss med mat och dryck gingo vi ut att bese "staden". Det var just icke mycket att se. Staden —

vältrade in öfver land, och vi måste skynda åter till vårt hotell. Hela natten regnade det och följande dag voro Narviks gator förvandlade till leriga åkrar. Vi letade oss likväl upp till Kirunabolagets förvaltningskontor, den vackraste punkten i Narvik och här har man en vidsträckt utsikt öfver stad och "fjord och fjäll och li", som det står i den norska visan.

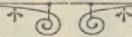
På middagen voro vi åter resfärdiga och begäfvos oss ned till stationen, som ligger på en mycket vacker plats med planteringar och en bergvägg mot söder.

Äfven här stodo några soldater, som voro på väg mot svenska gränsen. Vid återfärden sågo vi några soldater vid hvarje station, en del placerade till och med i vattentornen längs banan.

Det kändes godt att åter vara i Sverige, när vi stego af tåget vid Riksgränsen och fingo återse de vackra ställena vid Tornehamn, Björkliden och Abisko. Längre in

i Lappland stannade tåget plötsligt midt i skogen. När vi tittade ut genom kupéfönstret, fingo vi se en liten renhjörd lunka in i småskogen. Det var ståtliga djur med ännu ståtligare horn. De hade legat på banan i allsköns ro och först efter flera signaler lämnade de sin omtyckta hviloplats. De äro nämligen på banvallen mera i frihet för den besvärliga Lapplands-myggen.

(Forts.)

Ett solens barn.

At Alcock.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

”Jag skall väl då själf laga mina sandaler“, sade han bittert. ”Jag ser, att du nu bara tänker på Manco.“

”Ja, gör det, du, min son“, svarade modern utan att akta på gossens bittra tonfall. ”Du är så skicklig, att du nog gör det bättre själf.“

Yachanis misstämning förgick ej, när han vid utgåendet nästan höll på att stupa omkull öfver Manco och Ollontay, hvilka förtroligt sutto bredvid hvarandra på dörrtröskeln. Främlingen, som visade sig lika hemmastadd i allt som hörde till krig och vapen, som han tyckte vara okunnig i fråga om landligt arbete, var nu sysselsatt med att tälja en liten prydlig pil åt den lille kamraten. Det hörde till en af Yachanis största pröfningar, att Ollontay, som han alltid betraktat såsom sin skyddssling, nu med omissskänlig förkärlek höll sig till den nykomne kamraten och i allting tog honom till förebild.

* * *

Dagarna gingo. Skördetiden nalkades, och hela byn kom i rörelse.

Enligt Inkas lag skördades först solens fält, hvilkas afkastning tillhörde Yuty, sedan änkornas och de faderlösas, därefter de öfriga byinvånarnes egendom och till sist de fält, som voro konungens egna.

Sälunda voro männen i Caxa en dag sysselsatta att afmeja ett majsfält, som var

ögnadt åt solen, och gossarne skulle binda säden i kärfvar. När arbetet på detta fält var slutadt, och skördemännen just stodo i begrepp att börja ett nytt, blefvo gossarne för en stund öfverlämnade åt sig själfva.

”Mayta har förlorat sin kokapåse!“ ropade på långt håll till dem en äldre man, som skyndsamt kom fram till dem. ”Ni måste hjälpa till att söka allesammans — han ligger kanske under kärfvarna“, tillade han.

Chuspan eller koka-påsen hörde till peruanernas största skatter och var ofta prydd med de sällsammaste och vackraste silkesömnader. Han användes till att förvara koka-plantans välluktande blad, hvilkas njutande påstås gifva motståndskraft mot hunger och törst samt mot stor kroppsanssträngning.

”Kom, kom!“ manade Tupac. ”Fader Mayta blir särdeles tacksam mot upphittaren. Han sätter stort värde på sin kokapåse.“

”Det är inte underligt“, anmärkte en annan af gossarne. Jag har aldrig sett en vackrare påse, och dessutom är det en gåfva af hans döda hustru.“

”Ja, det är då en giltig orsak“, medgaf Manco. ”Annars är chuspan i sig själf ingenting särdeles. Jag har sett många vackrare.“

”Jag också“, försäkrade Yachani, som

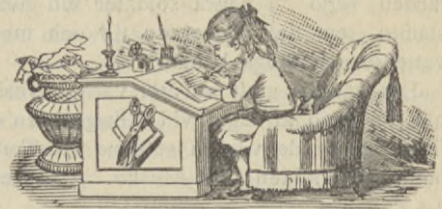
ingalunda ville stå tillbaka för någon, allra minst för Manco. "Men nu är frågan om denna chuspa. Alltså framåt, gossar!"

Dock — huru flitigt och skickligt man än sökte, påsen stod icke att finna. Och när den för de tropiska landen egendomliga alldeles oförberedt inträffande solnedgången plötsligt gjorde slut på arbetet och höljde nejden i mörker, hade alla kommit till den öfvertygelsen, att Mayta antingen hade förlorat sin påse på vägen till majsfältet eller ock glömt den hemma. Men till deras stora förvåning hörde de följande morgon, att den ännu ej återfunnits. Hvarken Mayta eller de andra funno någon förklaring för dess försvinnande.

I det gamla Perus fyra provinser brukade annars icke saker och ting försvinna så där hemlighetsfullt. Med indianens skarpa ögon blef nu hvarje fotsbredd af fältet undersökt, och först när äfven denna möda visade sig vara förgäfvad, och man ej fann ett enda spår af chuspan, kommo byns invånare på den tanken, att den möjligtvis kunde vara stulen. Ty till kommande eröfrares förvåning förekom tjufnad endast sällan bland peruanerna. Den som lämnade sin bostad brukade endast lägga en liten staf tvärs öfver tröskeln till tecken att ingen var hemma, och man var då fullkomligt säker att ingen af de infödda skulle träda in. Men nu måste man komma till den öfvertygelsen, att Inkas stora bud: "du skall icke stjäla", hade brutits till och med i byn Caxa. Liksom man på någon liten plats i Europa talar om ett fruktansvärdt mord, så talade man här om stölden. En växande oro hade bemäktigat sig alla. Männen stodo tillsammans i grupper och afhandlade saken utan att kunna finna någon grundad misstanke mot någon. Men misstroende, tvifvel och obehag voro nu en gång väckta i de flestas sinnen, och man längtade efter att kunna upptäcka tjuften. Inkas lagar voro hvarken blodiga eller grymma, men en öfverträdelse af dem straffades likväl strängt — och hvem unnade icke missdådaren straffet.

(Forts.)

Brevväxling med de små.

Prisuppgift n:r 16.

(Ett ord.)

Lysande färg och sjukdom och plåga,
Bådas betydelse har jag i mig.

Prisuppgift n:o 17.

(Ett ord.)

Död och förödelse kan jag utsända —
Kvinnans ögon min glans kan blända.

Prisuppgift n:o 18.

(Stafvelsegåta.)

1:sta och 2:dra bilda ett viktigt organ i din kropp, 3:dje fås mest af de stora hafsäggdjuren, 1:sta, 2:dra och 3:dje en bröstmedicin.

Bibelläsning

eller hvad står det i nästa söndags text?

Veckan 16—22 Oktober 1905.

- M. 16. Ebr. 9: 1—10. *Den israelitiska gudstjänsten.*
T. 17. v. 1—5. *Helgedomen, a) 1—2. Det heliga.*
O. 18. b) 3—5. *Det allra heligaste.*
T. 19. v. 6. *Prästerna offra i det heliga.*
F. 20. v. 7. *Öfverste prästen ensam i det allra heligaste.*
L. 21. v. 8. *Vägen in i helgedomen stängd för folket.*
S. 22. v. 9—10. *Israeliternas gudstjänst tillfällig och ofullkomlig.*

Söndagsskoltext för den 22 Okt.

Ebr. 9: 1—10.

Minnesvers: Ebr. 9: 24. Ty Kristus har icke ingått i en helgedom, som är gjord med händer, såsom en motbild till den sannskyldiga, utan i själfva himmelen, för att nu framställa sig i Guds åsyn, oss till godo.